

علوم و فنون ادبی

۱- از میان آثار زیر صاحب چند اثر نادرست آمده است؟

«تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران (محمد تقی بهار) - خداوندنامه (فتحعلی خان صبای کاشانی) - گنجینه نشاط (نشاط اصفهانی) - گلشن صبا (صبای کاشانی) - ایده آل (فرخی یزدی) - داستان باستان (محمدباقر میرزا خسروی) - تاریخ بیداری ایرانیان (ناظم الاسلام کرمانی) - سرگذشت بابای اصفهانی (جیمز موریه)»

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲- کدام مورد از دیدگاه تاریخ ادبیات نادرست است؟

۱) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه خاقانی و حافظ بود و آشنایی با این شاعران طبع وی را شکوفا ساخت.
۲) ایرج میرزا در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت و در طنز و هجو و هزل، چیره دست بود.
۳) ادیب الممالک فراهانی، فعالیت اصلی اش روزنامه نگاری بود. سردبیری روزنامه مجلس را به عهده داشت و در قصیده بیشتر از قالبهای دیگر طبع آزمایی کرد.
۴) بهار با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می سرود و در جایگاه پژوهشگر، آثاری مانند تاریخ تطور نظم فارسی، سبک شناسی و... به جای مانده است.

۳- کدام گزینه از دلایل شکل گیری نهضت بازگشت ادبی نیست؟

۱) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری
۲) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان
۳) کوشش های عباس میرزا در روی آوردن به دانش و فنون نوین
۴) تاراج کتابخانه اصفهان که سبب شد تعدادی از کتاب های سلطنتی در اختیار اهل ادب قرار گیرد.

۴- همه موارد زیر از ویژگی های ادبی شعر دوره بیداری است به جز

۱) از نظر موسیقی و عروض همه شاعران دوره بیداری چه شاعران سنت گرا و چه گروهی که مطابق زبان کوچه و بازاری شعر می سرودند؛ به سنت های ادبی پایبند بودند و التزام زیادی به رعایت آن داشتند.

۲) هر دو قالب سنتی قصیده و مثنوی و قالب های جدیدی همچون مستزاد و چهارپاره در شعر این دوره یافت می شود.

۳) شاعران دوره بیداری تخیلات سراینندگان پیشین را در نظر داشتند و گاه با تأثیر پذیری از اوضاع اجتماعی نوآوری هایی در عرصه تخیل پدید آوردند.

۴) شاعرانی که در این دوره به زبان کوچه و بازاری شعر می سرودند به آرایه های بیانی و بدیعی و سنت های ادبی کمتر پایبند بودند و شعر را وسیله ای برای بیان مقاصد خود می دانستند.

۵- علت گرایش نویسندگان در عصر مشروطه به نوشتن رمان های تاریخی، در کدام گزینه ها آمده است؟

الف) علاقه مندی مردم به این گونه رمان ها نسبت به رمان های سیاسی

ب) روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته

پ) تنوع موضوع به دلیل کثرت شخصیت های تاریخی در تاریخ ایران

ت) به دلیل سیاست موجود جامعه، این گونه رمان ها دردسرساز کمتری داشت.

۱) الف - ب (۲) ب - ت (۳) ب - پ (۴) الف - ت

۶- دو عبارت زیر به ترتیب معرف کدام شخصیت های ادبی هستند؟

الف) وی اثری به تقلید از بوستان سعدی دارد و اثر دیگرش حماسه ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری های حضرت علی (ع) است.

ب) وی در طنز، هجو و هزل چیره دست بود، جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او مانع از آن می شود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.

۱) محمد اصفهانی - میرزاده عشقی (۲) صبای کاشانی - عارف قزوینی

۳) صبای کاشانی - ایرج میرزا (۴) قآنی شیرازی - میرزاده عشقی

۷- کدام بیت به یکی از مفاهیم شعر دوره بیداری اشاره نمی کند؟

۱) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی

۲) از خون جوانان وطن لاله دمیده

۳) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم

۴) عیب حافظ گو مکن واعظ که رفت از خانقاه

دست خود ز جان شستم از برای آزادی

از ماتم سر و قدشان سرو خمیده

خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم

پای آزادی چه بندی گر به جایی رفت رفت

۸- کدام گزینه نمی‌تواند نمونه نثر دوره بیداری باشد؟

- ۱) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.
- ۲) حالا می‌بیند که آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده تا یک فراش فرمزپوش می‌بیند دلش می‌تپد.
- ۳) حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست شام و ناهار هیچی! گفت نخور عسل و خربزه با هم نمی‌سازند.
- ۴) مخدوم مهربان من از آن زمان که رشته مراودات حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته است.

۹- کدام یک از گزینه‌های زیر راجع به مفاهیم اصلی شعر دوره بیداری نادرست است؟

- ۱) مضامین کلی، ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه سرایی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد.
- ۲) نگرش شاعران نسبت به جهان بیرون تغییر یافت و از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد.
- ۳) شاعران در این دوره به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند و نیازها و کاستی‌های محرومان جامعه را موضوع سخن خویش قرار دارند.
- ۴) توجه زیاد شاعران به مسائل سیاسی و اجتماعی و اقتصادی مانع از توجه به دانش‌ها و علوم و فنون جدید گردید و آنچه بیشتر مورد توجه بود ضرورت‌های فرهنگی و اقتصادی بود.

۱۰- وزن کدامیک از گزینه‌های زیر ناهمسان است؟

- ۱) دانسه باشی مرغانست برچننند
 - ۲) هر که نه گویای تو خاموش به
 - ۳) مرغ سحرخوان دل نعره برآرد ز شوق
 - ۴) غلام نرگس مست تو تاجداران‌اند
- غنچه باشی کودکانست برکنند
هر که نه یاد تو فراموش به
چون به مشامش رسد بوی گلستان عشق
خراب باد لعل تو هوشیاران‌اند

۱۱- پایه‌های آوایی کدامیک از ابیات زیر را می‌توان به دو شیوه همسان و ناهمسان جدا کرد؟

- ۱) از زبان سوسن آزادم این آمدم به گوش
 - ۲) ما صید حریم حرم کعبه قدسیم
 - ۳) اگر تو فارغی از حال دوستان یارا
 - ۴) بتی داشت بانوی مصر از رخام
- کاندر این دیرکهن کار سبکباران خوش است
ما راهبر بادیه عالم جانیم
فراغت از تو میسر نمی‌شود ما را
بسر او معتکف بامدادان و شام

۱۲- وزن کدام مصراع مقابل آن نادرست است؟

- ۱) نپرستند بت پرستان بت (فعلاتن مفاعلن فعلن)
- ۲) اگر هزار غم است از جهانیان ما را (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن)
- ۳) چون صبح یک دهان لب خندانم آرزوست (مستفعلن مفاعلن مستفعلن فعلن)
- ۴) تا ز خود بیرون نیایی عیب خود نتوان شناخت (فعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۱۳- کدام ابیات با هم هم‌وزن‌اند؟

- الف) مخور فریب تماشای روی کار جهان
ب) روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده‌ام
ج) بر من نیندازد نظر بی‌اعتباری را ببین
د) کجا ز دانه و دام جهان فریب خورم
- ۱) الف - ب ۲) ب - ج
۳) ج - د ۴) الف - د

۱۴- همه واژه‌های گزینه‌های زیر به جز چنانچه در بیتی باشند امکان اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوت» در آن بیت وجود دارد.

- ۱) کشتی نجات - آهوی زیبا
- ۲) سوی او - مفتی زمان
- ۳) روی زیبای - آیین طریقت
- ۴) محبوب زیبا - بازی روزگار

۱۵- در کدام گزینه اختیار زبانی حذف همزه دیده نمی‌شود؟

- ۱) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
 - ۲) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی
 - ۳) الفبای درد از لبیم می‌تراود
 - ۴) از خود آریان نمی‌یابد بصیرت چشم داشت
- هنوز می‌پرد از شوق، چشم کوکب‌ها
پیوندد روح کردی پیغام دوست دادی
نه شبیم که خون از لبیم می‌تراود
عیب پیش پا نیاید در نظر طاووس را

۱۶- در کدامین مصراع و هجای بیت زیر اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوت» دیده می‌شود؟

«نکوهش مکن چرخ نیلوفری را برون کن ز سر باد و خیره سری را»

(۱) مصراع اول - هجای چهارم (۲) مصراع اول - هجای هفتم (۳) مصراع دوم - هجای چهارم (۴) مصراع دوم - هجای نهم

۱۷- در کدام بیت اختیار زبانی «تغییر مصوت کوتاه به بلند و تغییر مصوت بلند به کوتاه» صورت گرفته است؟

(۱) داغ محبت است و بس خانه فرور جان و دل
(۲) باده عقل سوز را داروی بیهوشی مزن
(۳) آن شکرین لبی که من ناله از او چو نی کنم
(۴) سوخت بساط هستیم ریخت بنای طاقتم

نیست ز روزن دگر روشنی این سرای را
نیست به سرمه حاجت آن چشم جنون فزای را
غوطه به زهر می‌دهد طوطی خوش‌نوای را
چند پر از نفس دهم آه شکسته پای را

۱۸- در کدام بیت هر دو اختیار زبانی تغییر کمیّت مصوت (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه) دیده می‌شود؟

(۱) سوی چاره گشتم ز بی‌چارگی
(۲) راستی آموز بسی جو فروش
(۳) غمش در نهان خانه دل نشیند
(۴) تفرج کنان در هوا و هوس

ندادم بدو سر به یکبارگی
هست در این شهر که گندم نماست
به نازی که لیلی به محمل نشیند
گذشتیم بر خاک بسیار کس

۱۹- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«گر از این منزل ویران به سوی خانه روم
(۱) هجای سوم مصراع دوم اختیار زبانی حذف همزه است.

(۲) هجای دهم مصراع اول اختیار زبانی تغییر کمیّت مصوت، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند است.

(۳) هجای یازدهم مصراع اول اختیار زبانی تغییر کمیّت مصوت بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است.

(۴) هجای دهم مصراع دوم اختیار زبانی تغییر کمیّت مصوت بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است.

۲۰- آرایه مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) دل و کشتورت جمع و معمور باد
(۲) صبر کن ای شیشه بر سنگ جفای محتسب
(۳) جمله اجزا در تحرک در سکون
(۴) ببخشای بر من که هر چه او کند

ز ملکوت پراکندگی دور باد (لف و نشر)
گردن این دشمن عشرت خدا خواهد شکست (تضاد)
ناطقان «کانا الیه راجعون» (تضمین)
و گر قصد خون است نیکو کند (مراعات نظیر)

۲۱- آرایه‌های «متناقض‌نما، تلمیح، تضاد و لف و نشر» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

الف) چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی است
ب) ما هیچ متاعان خجل از قدر رواجیم
ج) نهان بگوی به آن دوستدار یک دل من
د) گشت فراق و وصل تو مرگ و بقای عاشقان

(۱) الف - ب - د - ج (۲) ب - الف - ج - د

۲۲- نوع آرایه «لف و نشر» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) دیدند مرکبی که شد از خون و از خروش
(۲) نه کوه‌کنی هست در این عرصه نه پرویز
(۳) به لباس مرغ و ماهی روم از به کوه و دریا
(۴) دم پادشاهان امید است و بسیم

هم‌رنگ ارغوان و هم‌آواز ارغنون
آوازه‌ای از عشق و هوس بیش نمانده است
تو درآوری به دمام تو درافکنی به دریا
یکی را سموم و دگر را نسیم

۲۳- در کدام ابیات آرایه «متناقض‌نما» دیده می‌شود؟
 الف) میان ابرو و چشم تو فرق نتوان داد
 ب) کامی از دیر و حرم هیچ ندیدم در عشق
 ج) بی قیمتی ما ز گرانبایگی ماست
 د) سفر دراز نباشد به پای طالب دوست
 ه) آتش سردی که بگدازد درون سنگ را
 ۱) الف - ج ۲) ج - ه

۲۴- در ابیات زیر به ترتیب کدام آرایه‌ها دیده می‌شود؟
 الف) عیب می جمله بگفتی هنرش نیز بگو
 ب) از خلاف آمد عادت بطلب کام که من
 ج) فریب خال گندم‌گون او خوردم ندانستم
 د) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
 ه) چشم زاهد به شناسایی سر رخ و زلف
 ۱) تضاد - متناقض‌نما - تلمیح - تضمین - لف و نشر
 ۳) تضاد - لف و نشر - متناقض‌نما - تلمیح - تضمین

۲۵- در کدام بیت بیشترین آرایه تضاد وجود دارد؟
 ۱) شور فرهاد به پرسش سر به زیر افکنده بود
 ۲) قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم
 ۳) شیرین ننماید به دهانش شکر وصل
 ۴) گردون مرا ز محنت هستی رها نخواست

بلا و فتنه ندارند امتیاز از هم
 گله‌ای چند هم از کفر و هم از دین دارم
 کاین چرخ فرومایه ندارد ثمن ما
 که خار دشت محبت گل است و ریحان است
 هر که را بوده است آه سرد می‌داند که چیست!
 ۳) د - ه ۴) الف - ب

نفی حکمت مکن از بهر دل عامی چند
 کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم
 که خواهد ساختن این نقطه بی پرگار عاشق را
 منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
 دیدن روز و شب اعمی مادرزاد است
 ۲) متناقض‌نما - تضاد - تضمین - تلمیح - لف و نشر
 ۴) تضمین - تضاد - متناقض‌نما - تلمیح - لف و نشر

ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا؟
 تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم
 آن را که فلک زهر چیدایی نچشانند
 مرگم رسیده بود ولیکن خدا نخواست